Gyászbeszéd az alapítványi szakképzésért

Temetésre készülünk.

Temetjük az alapítványi szakképzést.

Temetjük azt a negyedszázados iskolahálózatot, amely a gimnáziumi érettségi után lehetőséget adott a szakmatanulásra, amely sok átlagtól eltérő fiatalt mentett meg az elkallódástól.

Halálos ítéletét a tegnap megjelent „szakmaszerkezeti döntés" mondta ki.

Mint Rejtőtől tudjuk: A sivatagban nem érdemes megölni valakit, elég, ha a tevéjét elveszik.

Az alapítványi szakképzőktől sem vonták meg a működési engedélyt: elég, hogy nem kapnak államilag támogatott helyeket az általuk oktatott szakmákhoz.

A minden szakmaiságot nélkülöző „szakmaszerkezeti döntés" megjelöli azokat a „korlátozottan támogatható" szakképesítéseket, amelyekben megyénként csak meghatározott számú tanuló képzését támogatja az állam. A kormányrendelet azt is megmondja, hogy egy-egy szakmában melyik fenntartó hány tanuló képzésére kaphat támogatást.

Az idei szakmaszerkezeti döntés a támogatott helyeket az állami és az egyházi fenntartók között osztotta fel: összesen három alapítványi vagy magán fenntartó kapott a „korlátozottan támogatott" szakképesítéseknél támogatási lehetőséget.

És hogy a kívánt hatás biztosan ne maradjon el, szinte minden szakmát ebbe a körbe soroltak: hiába a köztudottan hatalmas informatikushiány, e körbe került az összes informatikai szakma is.

Parragh László, a MKIK elnöke a tanév végén kijelentette, hogy a lehető leggyorsabban csökkenteni kell a nem önfenntartó alapítványok számát, mert kapacitásfelesleg van a szakképzésben.

És amit Parragh kijelent – főleg, ha egybecseng a kormányzat központosítási, államosítási, a civil szféra ellehetetlenítését szolgáló törekvéseivel –, az meg is valósul.

Megszűnnek az alapítványi szakképzők. További működésük talán úgy lehetséges, ha vagyonukat ingyenesen átadva betagozódnak az állami rendszerbe, esetleg egyházi fenntartót keresnek – mint azt sok iskola már eddig is megtette. Sok esetben azonban még erre sem volt lehetőség: az iskolák a képzés közepén eresztették szélnek diákjaikat, ha az alapítók támogatás híján nem tudták fenntartani az intézményt.

A folyamat már két éve elkezdődött: az akkori döntés – amely törvényellenesen a júniusi határidő helyett februárban, a felvételik lezárása előtt egy héttel jelent meg – már nagymértékben korlátozta az alapítványi iskolákban oktatható szakmákat. Akkor a tiltakozások és a lobbizás hatására legalább azokat a helyeket megkapták az iskolák, amelyeket az állami intézmények nem tudtak kihasználni.

Tavaly már ezt sem sikerült elérni.

De tavaly még adtak a látszatra: voltak preferált fenntartók, voltak oktatható szakmák.

Idén erőtlen volt a tiltakozás. Azt azért nem mondhatjuk, hogy hatástalan volt a lobbizás is: míg a vitára bocsátott tervezetben csak egy magánfenntartó, a Magyar Cirkusz és Varieté Nonprofit Kft.

kapott helyeket – mégsem lehetett elrendelni, hogy valamelyik szakképző centrum vegye át az artistaképzést –, a megjelent rendelet szerint mellettük két alapítvány is megtarthatja képzéseit: a Diana Vadász – Felnőttképző Alapítvány és – ki nem találnák! – a Felcsúti Utánpótlás Neveléséért Alapítvány. Úgy látszik, a felcsútiak vendéglátó-ipari és mezőgazdasági szakképzése nem okoz kapacitás-kihasználási problémákat az állami szakképzésben.

A többiek okozta veszélyt azonban sikerült elhárítani.

Nem adhat informatikai képzést a mozgáskorlátozott fiataloknak az intézetükben működő alapítványi iskola; nem kaphatnak szakmát a Zöld Kakasban a más iskolákból kihullott fiatalok; nem működhetnek azok az informatikai szakképzők, akik vállalkozásokkal együttműködve adtak biztos elhelyezkedést jelentő szakmát a hozzájuk jelentkezőknek.

Gyászoljunk – és szégyelljük magunkat, hogy ezt nem tudtuk megakadályozni. Nem volt erőnk erre annak ellenére, hogy a döntés jogszabályokat, alkotmányos és uniós alapelveket sért.

És készüljünk fel a következő intézkedésekre: azok közül a lépések közül, amelyekről Parragh László tavasszal kijelentette, hogy mindent megtesz érdekükben, még kettő hátra van.

Már bejelentették, hogy bevezetik a kötelező gimnáziumi felvételit. Következik a hetedikesek „pályaorientációs felmérése” – vagy inkább pályairányítása.

A szakképzés átalakításhoz hasonlóan hiábavalóak lesznek a kormánykritikus és a kormányhoz húzó szakmai szervezetek és a korszerűen gondolkodó gazdasági szereplők ellenérvei: velük szemben elég hivatkozási alap a Magyar Kereskedelmi és Iparkamara.

Juhász Ágnes
pályainformációs tanácsadó
a Civil Közoktatási Platform
Ügyvivő Testületének tagja

Kapcsolódó anyagok:

317/2016. (X. 25.) Korm. rendelet a 2017/2018. tanévre vonatkozó szakmaszerkezeti döntésről

A CKP levélváltása Lázár Jánossal a szakképzés ügyében

A CKP állásfoglalása a szakgimnáziumi változtatásokról

Beterelik a gyerekeket a szakképzésbe, közben azt is lebontják körülöttük (444.hu)